

Π.3.2.1 Εκπαιδευτικά σενάρια και μαθησιακές δραστηριότητες,
σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές, που αντιστοιχούν σε
30 διδακτικές ώρες ανά τάξη

Νεοελληνική Γλώσσα

Ε΄ Δημοτικού

Τίτλος:

«Ιστορίες με φίλες και με φίλους»

ΜΑΡΙΑ ΛΑΖΑΡΙΔΟΥ

**ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

Θεσσαλονίκη 2013

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι.Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.1. Εκπαιδευτικά σενάκια και μαθησιακές δραστηριότητες, σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές, που αντιστοιχούν σε 30 διδακτικές ώρες ανά τάξη.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνοι υπο-ομάδας εργασίας γλώσσας στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση

Κώστας Ντίνας & Σωφρόνης Χατζησαββίδης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμασόνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101 , Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Ιστορίες με φίλες και με φίλους

Δημιουργός

Μαρία Λαζαρίδου

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική Γλώσσα

(Προτεινόμενη) Τάξη

Ε΄ Δημοτικού

Χρονολογία

Νοέμβριος 2013

Διδακτική/θεματική ενότητα

«Γλώσσα Ε΄ Δημοτικού», τεύχος α΄, ενότητα 6: *Οι φίλοι μας, οι φίλες μας*

Διαθεματικό

Όχι

Εμπλεκόμενα γνωστικά αντικείμενα

Χρονική διάρκεια

11 ώρες

Χώρος

Εντός σχολείου: αίθουσα διδασκαλίας, εργαστήριο πληροφορικής

Εκτός σχολείου: οικογενειακά περιβάλλοντα των παιδιών

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Το σενάριο προϋποθέτει τη δυνατότητα συνεργασίας των παιδιών σε ομάδες. Απαιτείται ικανός αριθμός Η/Υ (1 για κάθε μαθητική ομάδα) με σύνδεση στο διαδίκτυο και ένας Η/Υ συνδεδεμένος με βιντεοπροβολέα. Η τυχόν ύπαρξη διαδραστικού πίνακα διευκολύνει την εργασία στην ολομέλεια. Απαιτείται από τα παιδιά ικανοποιητική γνώση χρήσης πληροφορολογίου, αποθήκευσης αρχείων και βασική χρήση λογισμικού παρουσιάσεων. Τα προτεινόμενα λογισμικά (δημιουργίας κόμικ, λογισμικό παρουσιάσεων και λογιστικό φύλλο) χρειάζεται να είναι προεγκατεστημένα και ο δάσκαλος ή η δασκάλα να γνωρίζει επαρκώς τη χρήση τους, ώστε να βοηθά τα παιδιά σε προβλήματα που μπορεί να ανακύψουν.

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο είναι πρόταση διδασκαλίας.

Το σενάριο στηρίζεται

—

Το σενάριο αντλεί

Το σενάριο είναι πρωτότυπο στη σύλληψη.

Β. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ/ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το παρόν σενάριο προσπαθεί να διερευνήσει την έννοια της φιλίας σε δεκάχρονα παιδιά μέσα από δραστηριότητες κυρίως δημιουργικές, όπως είναι ο καταγισμός ιδεών, η σύλληψη ιστοριών και ο μετασχηματισμός τους σε κόμικς. Παράλληλα, τα παιδιά θα αναζητήσουν σε ηλεκτρονικό λεξικό την ετυμολογία της λέξης «φίλος», θα καταγράψουν παράγωγα και σύνθετά της, θα αναζητήσουν κάποια από αυτά σε αυθεντικά κείμενα (σώματα κειμένων) και θα κληθούν να τα εντάξουν σε δραστηριότητες παραγωγής λόγου.

Επιπλέον, οι μαθητές και οι μαθήτριες σε ερευνητικό ρόλο θα διερευνήσουν στο οικογενειακό τους περιβάλλον τους τρόπους επικοινωνίας των ενηλίκων με τους

φίλους και τις φίλες τους, θα τους συγκρίνουν με τους δικούς τους και θα αποπειραθούν να εξαγάγουν συμπεράσματα και να σταθούν κριτικά απέναντι στη διεύρυνση/τροποποίηση του όρου «φίλος» στη σημερινή εποχή με την επίδραση της τεχνολογίας και του Web 2.0. Επιδιώκεται ο προβληματισμός και η κριτική στάση απέναντι σε ψηφιακούς «φίλους».

Στο σενάριο δίνεται η ευκαιρία εμπλοκής και των οικογενειών των παιδιών.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Η παρουσία φίλων στη ζωή του παιδιού και η ποιότητα των σχέσεων που αναπτύσσει με αυτούς φαίνεται πως επηρεάζει τόσο την ομαλή προσαρμογή του παιδιού σε διάφορες καταστάσεις όσο και την κατάκτηση δεξιοτήτων και αξιών στη ζωή του (Bokowski, Hoza & Hartup 1996 στο Βαϊράμη 2005: xii). Η ικανότητα δημιουργίας σταθερών συνδιαλλαγών, σχέσεων και συνεργασίας με τους άλλους προϋποθέτει ότι το παιδί διαθέτει μια σειρά βασικών χαρακτηριστικών, ανάμεσά τους και την ικανότητα ανάπτυξης επιπλέον δεξιοτήτων σχετικών με ψυχοκοινωνικές δεξιότητες (Κουρκούτας 2009: 40-41).

Η έννοια της φιλίας και τα απαιτούμενα χαρακτηριστικά του φίλου εξελίσσονται ακολουθώντας την ανάπτυξη του παιδιού. Έτσι, στην ηλικία των 8-12 χρονών το ενδιαφέρον επικεντρώνεται σε ομόφυλες σχέσεις, ενώ η φιλία εκφράζεται με συνεργασία, αλληλοϋποστήριξη, αποδοχή και θαυμασμό για τον άλλο (Βαϊράμη 2005).

Σήμερα η έννοια της φιλίας περνά μέσα από τα μονοπάτια των κοινωνικών δικτύων και κυρίως του Facebook, όπου παραδοσιακές φιλίες συντηρούνται ή και νέες δημιουργούνται.

Το παρόν σενάριο επιχειρεί να εμπλέξει τα παιδιά σε δραστηριότητες καλλιέργειας κριτικής και δημιουργικής σκέψης (Κουλαϊδής 2007) και στην

παραγωγή λόγου τόσο με παραδοσιακά μέσα (χαρτί, μολύβι) όσο και με τις Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) (Κουτσογιάννης 2007).

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

Οι μαθητές και οι μαθήτριες θα πρέπει:

- Να αντιληφθούν τη φιλία ως αξία της ζωής όλων.
- Να διερευνήσουν το νόημα της φιλίας στη ζωή τη δική τους και των ενηλίκων του στενού οικογενειακού τους περιβάλλοντος.
- Να καταγράψουν τρόπους και τρόπους συνάντησης/επικοινωνίας με φίλους δικούς τους και των γονιών τους.
- Να σταθούν κριτικά απέναντι στην (κατά)χρηση του όρου «φίλος» στα κοινωνικά δίκτυα και το διαδίκτυο.
- Να αντιληφθούν ότι η ικανότητα να αποκτάς φίλους είναι μια μορφή ευφυΐας (διαπροσωπική).
- Να καταλήξουν σε συμπεράσματα με βάση δεδομένα.
- Να εμπλακούν σε ερευνητική διεργασία.
- Να συνεργαστούν εποικοδομητικά.

Γνώσεις για τη γλώσσα

Οι μαθητές και οι μαθήτριες θα πρέπει:

- Να αναζητήσουν την ετυμολογία, παράγωγα και σύνθετα της λέξης «φίλος».
- Να συντάξουν απλό ερωτηματολόγιο.
- Να περιγράψουν δραστηριότητες με φίλους και φίλες.
- Να ασκηθούν σε δημιουργική γραφή με βάση λέξεις-κλειδιά.
- Να εμπλουτίσουν το λεξιλόγιό τους.
- Να αφηγηθούν ιστορίες ψηφιακά (κόμικ).

Γραμματισμοί

Οι μαθητές και οι μαθήτριες θα πρέπει:

- Να χρησιμοποιήσουν σύννεφα λέξεων.
- Να εισαγάγουν δεδομένα σε λογιστικό φύλλο, να τα επεξεργαστούν και να τα οπτικοποιήσουν.
- Να δημιουργήσουν μια απλή παρουσίαση για τους συμμαθητές και τις συμμαθήτριές τους.
- Να δημιουργήσουν ψηφιακά κόμικ με τη χρήση κατάλληλου προγράμματος, να τα αποθηκεύσουν σε φορητή μονάδα αποθήκευσης και να τα εκτυπώσουν.
- Να διαπιστώσουν τα αποτελέσματα χρήσης τελεστή (*) σε αναζήτηση.
- Να έρθουν σε επαφή με τα σώματα κειμένων.

Διδακτικές πρακτικές

Το παρόν σενάριο διαπραγματεύεται την έννοια της φιλίας. Μέσα από την ομαδοσυνεργατική και ερευνητική μέθοδο και ποικίλες τεχνικές (οπτικοποίηση, καταγισμός ιδεών, ψηφιακή αφήγηση) φιλοδοξεί να αναδείξει τη σημασία της φιλίας στη ζωή κάθε ανθρώπου και ειδικότερα στη ζωή των παιδιών. Επίσης, τα παιδιά να διαπιστώσουν τις παραμέτρους της έννοιας που έχουν τροποποιηθεί στο πέρασμα του χρόνου με την επίδραση της τεχνολογίας και του σύγχρονου τρόπου ζωής.

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Αφετηρία για την υλοποίηση του παρόντος σεναρίου αποτελεί η 6η ενότητα *Οι φίλοι μας, οι φίλες μας* του βιβλίου «Γλώσσα Ε΄ Δημοτικού» αλλά και η καθημερινότητα της ζωής των παιδιών.

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Το σενάριο είναι απόλυτα συμβατό με το ΑΠΣ για τη Γλώσσα, καθώς διαπραγματεύεται ενότητα του σχολικού βιβλίου και ενστερνίζεται μαθησιακούς

στόχους που έχουν τεθεί από τους συγγραφείς. Επιπλέον, σύμφωνα και με το νέο (πιλοτικό) Πρόγραμμα Σπουδών για τη Νεοελληνική Γλώσσα «η παραγωγή προφορικού και γραπτού λόγου αποτελεί μια διαδικασία συνεργατική και δημιουργική και υπό την έννοια αυτή οι μαθητές μπορούν να επανασχεδιάζουν, να σχολιάζουν και να αξιολογούν τον παραγόμενο λόγο τους ανάλογα με το πλαίσιο επικοινωνίας» (ΠΣ για τη Νεοελληνική Γλώσσα 2011).

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Στο σενάριο χρησιμοποιούνται ανοιχτά λογισμικά και λογισμικά γενικής χρήσης με στόχο την πολλαπλή αναπαράσταση εννοιών, την παραγωγή πολυτροπικού κειμένου (κόμικ), την επεξεργασία και οπτικοποίηση δεδομένων, καθώς και την παρουσίασή τους. Πιο συγκεκριμένα προβλέπεται η εμπλοκή των μαθητών και των μαθητριών με τα ακόλουθα λογισμικά και εφαρμογές:

- Δημιουργίας σύννεφου λέξεων: [tagxedo](#) (λειτουργεί διαδικτυακά)
- Δημιουργίας ψηφιακού κόμικ: [Cartoon story maker](#) (εγκαθίσταται στους Η/Υ)
- Λογιστικό φύλλο
- Λογισμικό παρουσιάσεων
- Βίντεο (παρακολούθηση)

Κείμενα

Από το σχολικό βιβλίο «Γλώσσα Ε΄ Δημοτικού»

Ελένη Κατσαμά, «[Ιστορίες με φίλους](#)», ενότητα 6, τεύχος α΄, σ. 77-78

Άλλα κείμενα

Ερωματολόγιο για τη φίλια από μαθητές [Α΄ Γυμνασίου](#)

[Διαδικτυακό ερωματολόγιο](#) στον ιστότοπο <http://e-class1.webnode.gr/>

[Ερωματολόγιο](#) για την ασφάλεια στο διαδίκτυο, Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου

Ιστοσελίδες

[Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής](#)

Βίντεο

«[Ε. τι, Μπακάλο είμαστε;](#)», από το Safer Internet

Διδακτική πορεία/στάδια/φάσεις

1η διδακτική ώρα

Με αφορμή το κείμενο του βιβλίου της Γλώσσας Ε΄ Δημοτικού «[Ιστορίες με φίλους](#)» τα παιδιά καλούνται να προτείνουν φράσεις (ονοματικές και ρηματικές), οι οποίες κατά τη γνώμη τους χαρακτηρίζουν έναν φίλο ή μια φίλη. Ένα παιδί αναλαμβάνει να τα γράφει σε κειμενογράφο. Το έγγραφο αποθηκεύεται στην επιφάνεια εργασίας του Η/Υ της τάξης. Στη συνέχεια, ο δάσκαλος ή η δασκάλα παρουσιάζει την εφαρμογή δημιουργίας σύννεφου λέξεων ([Tagxedo](#)), όπου τα παιδιά εισάγουν το έγγραφο με τα χαρακτηριστικά (επιλογή «load»). Με τις οδηγίες του/της εκπαιδευτικού κάνουν τις απαραίτητες ρυθμίσεις (επιλογές χρώματος «color» και σχήματος «shape»), πειραματίζονται και αποθηκεύουν το σύννεφο που προτιμούν οι περισσότεροι ως εικόνα. Η οπτικοποίηση της έννοιας τροφοδοτεί αντίστοιχη συζήτηση στην τάξη. Κατά τη διάρκεια της συζήτησης αυτής ο δάσκαλος ή η δασκάλα κατευθύνει τον προβληματισμό των παιδιών στην καθολικότητα της φιλίας αλλά ταυτόχρονα και στην εξέλιξή της από εποχή σε εποχή. Γιατί έχουμε φίλους; Συνήθως πόσους φίλους και πόσες φίλες έχουμε; Η φιλία τους θεωρείται κάτι δεδομένο; Πώς επικοινωνούμε μαζί τους; Έτσι γινόταν πάντα;

2η διδακτική ώρα

Προβάλλεται στην ολομέλεια ένα [βίντεο](#) με θέμα τους εικονικούς φίλους και ακολουθεί συζήτηση με τα παιδιά. Κρίνεται σκόπιμο να αναφερθούν οι κίνδυνοι που εγκυμονούν οι γνωριμίες με αγνώστους στο διαδίκτυο και κυρίως στα κοινωνικά δίκτυα (π.χ. Facebook). Βασικοί άξονες της συζήτησης είναι οι ερωτήσεις: Τι σημαίνει «φίλος» στο Facebook; Πόσους τέτοιους «φίλους» έχουμε; Ισχύουν τα

χαρακτηριστικά που δώσαμε στους φίλους μας; Έχετε τέτοιους «φίλους»; Πώς τους αποκτήσατε; Έχουν οι γονείς σας; Οι παππούδες; Πώς θα συλλέξουμε πληροφορίες; Αποφασίζεται η διερεύνηση του θέματος με ερωτηματολόγια που θα συντάξουμε στην τάξη.

3η διδακτική ώρα

Η τάξη σε ολομέλεια με τη βοήθεια του δασκάλου ή της δασκάλας θα προσπαθήσει να συντάξει ένα ερωτηματολόγιο. Αρχικά, προβάλλονται στην ολομέλεια της τάξης τρία δείγματα ερωτηματολογίων, δύο με αντίστοιχο θέμα (φιλία), ένα από μαθητές [Α΄ Γυμνασίου](#) και ένα [διαδικτυακό](#) και ένα [τρίτο](#), που σχετίζεται με το διαδίκτυο και την ασφάλεια σε αυτό. Συζητούμε ομοιότητες και διαφορές και προσπαθούμε να ορίσουμε την υπερδομή ενός ερωτηματολογίου. Εντοπίζονται τα δύο είδη ερωτήσεων (ανοιχτές και κλειστές) και συζητιούνται τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματά τους.

4η διδακτική ώρα

Υπενθυμίζονται από τον δάσκαλο ή τη δασκάλα κάποια πρακτικά θέματα στη σύνταξη των ερωτηματολογίων, όπως η σαφήνεια των ερωτήσεων, οι πιθανές απαντήσεις, ο απαιτούμενος χρόνος συμπλήρωσης αλλά και η δυνατότητα επεξεργασίας των απαντήσεων. Ένα παιδί εκτελεί και πάλι χρέη γραμματέα, ενώ το αποτέλεσμα της συλλογικής προσπάθειας προβάλλεται με βιντεοπροβολέα. Όταν η διαδικασία ολοκληρωθεί, αποθηκεύεται το ερωτηματολόγιο, εκτυπώνεται και κάθε παιδί παίρνει τρία αντίτυπα: ένα για τους γονείς, ένα για τους παππούδες και ένα για τους συμμαθητές/τριες (διερεύνηση σε τρεις γενιές).

5η διδακτική ώρα

Τα παιδιά φέρνουν τα συμπληρωμένα ερωτηματολόγια στην τάξη και χωρίζονται σε τρεις ομάδες, αντίστοιχες των τριών γενεών. Έτσι, η πρώτη ομάδα θα επεξεργαστεί

τα ερωτηματολόγια στα οποία απάντησαν παιδιά, η δεύτερη των γονέων και η τρίτη των παππούδων και γιαγιάδων. Αφήνουμε λίγα λεπτά τις ομάδες να δουλέψουν μόνες τους περιμένοντας να προκύψει η ανάγκη κατηγοριοποίησης των δεδομένων. Ορίζονται μετά από συζήτηση στην ολομέλεια οι κατηγορίες των απαντήσεων (ανάλογα με τις απαντήσεις που δόθηκαν) και κάθε ομάδα καταγράφει τα δικά της ευρήματα/δεδομένα χειρόγραφα.

6η & 7η διδακτική ώρα

Μεταφερόμαστε στην αίθουσα Η/Υ, όπου τα παιδιά χωρισμένα και πάλι σε τρεις ομάδες θα καταγράψουν τα αποτελέσματα της έρευνάς τους σε λογιστικό φύλλο ακολουθώντας τις οδηγίες του [1ου Φύλλου εργασίας](#). Θα οπτικοποιήσουν τα δεδομένα τους με τη βοήθεια διαγραμμάτων και θα καταλήξουν σε κάποια συμπεράσματα. Προετοιμάζονται για την παρουσίαση.

Κάθε ομάδα παρουσιάζει τα δικά της δεδομένα και τα συμπεράσματα στα οποία έχει καταλήξει. Οι άλλες ομάδες θέτουν ερωτήσεις, σχολιάζουν και αξιολογούν με βάση τόσο την παρουσίαση όσο και τη συνέπεια των συμπερασμάτων. Θεωρούμε αρκετά απαιτητική αυτήν την εργασία, γι' αυτό η δασκάλα ή ο δάσκαλος θα πρέπει να είναι σε εγρήγορση. Αφού ολοκληρωθεί η παρουσίαση και των τριών ομάδων, προσπαθούμε σε ολομέλεια να καταλήξουμε σε κάποια συμπεράσματα για τη διαχρονικότητα της φιλίας, τα χαρακτηριστικά της και τις νέες μορφές επικοινωνίας που επιβάλλει η σύγχρονη τεχνολογία.

8η & 9η διδακτική ώρα

Επισκεπτόμαστε πάλι την αίθουσα των Η/Υ χωρισμένοι σε τέσσερις ομάδες. Συζητούμε για την πιθανή προέλευση της λέξης «φίλος» καθώς και για σύνθετα και παράγωγά της. Μοιράζεται σε κάθε ομάδα το [2ο Φύλλο εργασίας](#). Τα παιδιά εργάζονται με το ηλεκτρονικό λεξικό του Ιδρύματος Τριανταφυλλίδη καταγράφοντας λέξεις και δημιουργώντας το «δικό τους» λεξικό. Παροτρύνονται να επιλέξουν δύο

λέξεις από αυτές (μία παράγωγη και μία σύνθετη) και να τις αναζητήσουν στα σώματα κειμένων, ώστε να διαπιστώσουν τη λειτουργία τους σε κειμενικά πλαίσια.

Στη συνέχεια, προσπαθούν προφορικά να «χτίσουν» μια δική τους ιστορία γύρω από τις λέξεις που επέλεξαν. Καταγράφουν τον βασικό σκελετό της στο πρόχειρό τους.

10η & 11η διδακτική ώρα

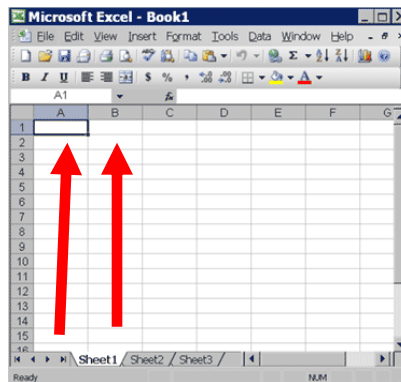
Μοιράζεται στα παιδιά το [3ο Φύλλο εργασίας](#), όπου καλούνται να παρουσιάσουν την ιστορία τους σε κόμικ με τη χρήση του προγράμματος [Cartoon Story Maker](#). Πρόκειται για ελεύθερο λογισμικό δημιουργίας δισδιάστατου κόμικ και απαιτεί αποθήκευση σε κάθε Η/Υ.

Οι δημιουργίες των ομάδων παρουσιάζονται στην ολομέλεια και αξιολογούνται με βάση την πρωτοτυπία στη διαπραγμάτευση του θέματος και την αντιστοιχία κειμένου-εικόνας. Γίνονται οι απαραίτητες διορθώσεις και αποθηκεύονται. Οι ψηφιακές ιστορίες μπορούν να αναρτηθούν σε ψηφιακή μορφή (ως html) στο ιστολόγιο της τάξης ή στην ιστοσελίδα του σχολείου. Εναλλακτικά, πλαστικοποιούνται και αναρτώνται σε γωνιά του διαδρόμου, ώστε να διαβαστούν και από μικρότερα παιδιά του σχολείου ή από επισκέπτες, εφόσον κεντρίσουν την προσοχή τους.

ΣΤ. ΦΥΛΛΟ/Α ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1ο ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1. Κάνουμε κλικ στο εικονίδιο και ανοίγουμε ένα καινούριο λογιστικό φύλλο. Στην πρώτη στήλη πληκτρολογούμε τις κατηγορίες, ενώ στη δεύτερη τη συχνότητα απάντησης, δηλαδή πόσες τέτοιες απαντήσεις βρήκαμε:

2. Όταν τελειώσουμε, αποθηκεύουμε στην επιφάνεια εργασίας δίνοντας το όνομα της ομάδας μας (παιδιά, γονείς ή παππούδες).
3. Κάνουμε κλικ στο εικονίδιο και κάθε φορά επιλέγουμε μια γραμμή από το φύλλο με τα δεδομένα μας. Ακολουθούμε τις οδηγίες και αποθηκεύουμε στο ίδιο φύλλο εργασίας. Αν δυσκολευόμαστε, ζητούμε τη βοήθεια της δασκάλας ή του δασκάλου μας.
4. Προσοχή! Αποθηκεύουμε συχνά πατώντας .
5. Αφού τελειώσουμε με όλες τις κατηγορίες, συζητούμε στην ομάδα μας και καταγράφουμε εδώ:

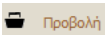
Σε ποια συμπεράσματα καταλήγουμε;

Πώς θα τα παρουσιάσουμε στις άλλες ομάδες;

2ο ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

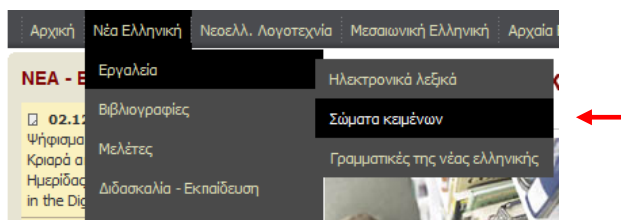
1. Πληκτρολογούμε τη διεύθυνση της Πύλης για την ελληνική γλώσσα: www.greek-language.gr. Ανοίγουμε το ηλεκτρονικό λεξικό (αριστερά). Πληκτρολογούμε στην αναζήτηση τη λέξη «φίλος» και πατάμε το πλήκτρο *Βρες*. Διαβάστε την ερμηνεία αλλά και τις άλλες λέξεις που σας δίνει.

2. Πληκτρολογούμε τώρα «φιλ*». Τι παρατηρείτε;
3. Επιλέξτε λέξεις που σας αρέσουν (τουλάχιστον 10) και βάλτε τες στο καλάθι (🛒). Έχετε ήδη ετοιμάσει το δικό σας λεξικό. Μπορείτε να το δείτε επιλέγοντας την *Προβολή* πάνω δεξιά.
4. Μπορούμε να διακρίνουμε τις παράγωγες από τις σύνθετες λέξεις; Ας δοκιμάσουμε να τις ξεχωρίσουμε στο παρακάτω πίνακάκι:

Παράγωγες λέξεις		Σύνθετες λέξεις	

5. Επιλέγουμε μία λέξη από κάθε κατηγορία, που θα μας ενδιέφερε να τη χρησιμοποιήσουμε και εμείς σε μια δική μας ιστορία, και επισκεπτόμαστε τα Σώματα κειμένων ακολουθώντας τη διαδρομή Νέα ελληνική_Εργαλεία_Σώματα κειμένων:

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Η επόμενη επιλογή μας είναι η παράλληλη αναζήτηση, όπου πληκτρολογούμε τη λέξη μας και επιλέγουμε δύο κείμενα στα οποία χρησιμοποιείται. Παρατηρούμε κάποια αλλαγή κατά τη χρήση της;

φιλαθλος (37) [φιλαθλος - A:Nms, φιλαθλος - N:Nms:Nfs, φιλαθλος - N+Hum:Nms]

M0928 P047 L144 ...ν μπορεί να λέει ότι είμαι απλός **φιλαθλος** και να έχει άλλον πρόεδρο... Πρέ...

M1723 P005 L012 ...λήματος, έκανε διπλό σχόλιο. "Ός **φιλαθλος** αυτής της ομάδας, είμαι ικανοποι...

M1856 P003 L007 ...αλύτερό του εαυτού, προκειμένου ο **φιλαθλος** κόσμος της Θεσσαλονίκης, της Μακ...

M2197 P003 L017 ...βλήματος είναι το γεγονός, ότι ο **φιλαθλος** κόσμος έχει ξεφύγει προ πολλού, ...

M2583 P007 L023 ...ποδόσφαιρο που θέλει να βλέπει ο **φιλαθλος**. Αυτό θέλουμε κι εμείς".| ΤΟ ΚΛΙ...

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ
πρόγραμμα για την ανάπτυξη

3ο ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

- Μπορούμε να γράψουμε τις δικές μας ιστορίες; Ας προσπαθήσουμε τώρα να αφηγηθούμε στους συμμαθητές και τις συμμαθήτριές μας μια ιστορία με φίλους και φίλες. Επιλέξτε έναν από τους τίτλους: «Μια αστεία ιστορία», «Δυο παλιοί καλοί φίλοι (ή φίλες)», «Ένας καυγάς ανάμεσα σε φίλους/φίλες», «Φίλοι/Φίλες στο διαδίκτυο» ή ... κάτι δικό σας. Χρησιμοποιήστε τις λέξεις, που επιλέξατε στο προηγούμενο Φύλλο εργασίας και κάντε ένα σχεδιάγραμμα της ιστορίας σας στο τετράδιό σας.
- Όταν είμαστε έτοιμοι, ανοίγουμε από την επιφάνεια εργασίας το ανάλογο πρόγραμμα ().
- Επιλέγουμε τους ήρωες και το παρασκήνιο (φόντο) της ιστορίας μας. Χρησιμοποιούμε και τα βελάκια:

Οι ήρωες της ιστορίας μας

Το παρασκήνιο της ιστορίας μας

- Με την τεχνική «Σύρε κι άσε» επιλέγουμε και φέρνουμε στην κεντρική οθόνη τους ήρωες και το παρασκήνιο:

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

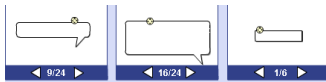
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

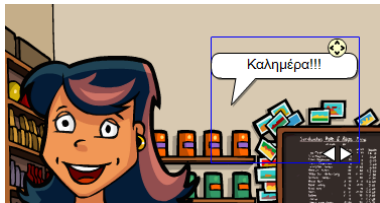
5. Με τα ειδικά εργαλεία μπορούμε να αυξομειώσουμε το μέγεθός τους:

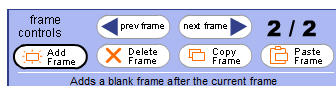
6. Με τον ίδιο τρόπο επιλέγουμε τα «συννεφάκια», όπου θα γράψουμε τα λόγια τους ή την αφήγηση:

7. Κάνοντας κλικ στο εσωτερικό τους μπορούμε να γράψουμε:

8. Μπορούμε να προσθέσουμε νέα πλαίσια (frames), να τα αντιγράψουμε ή να τα διαγράψουμε από εδώ:

9. Αποθηκεύουμε τακτικά την εργασία μας με την ονομασία της ιστορίας μας (επιλογές «save as» αρχικά και στη συνέχεια «save»):

10. Όταν τελειώσουμε, την παρουσιάζουμε στους συμμαθητές και τις συμμαθήτριάς μας (αφού την αποθηκεύσουμε).

Καλή επιτυχία!!!

Ζ. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Το θέμα της φιλίας είναι ανεξάντλητο και ταυτόχρονα παρουσιάζει μεγάλο ενδιαφέρον για τα παιδιά. Αν υπάρχει η δυνατότητα χρόνου, θα μπορούσαν οι ιστορίες των παιδιών να παρουσιαστούν ως θεατρικά δρώμενα στο σχολείο. Θα μπορούσε το σενάριο να επεκταθεί διαθεματικά και να πάρει τη μορφή σχεδίου εργασίας διερευνώντας τη φιλία σε διάφορες μορφές τέχνης, σε λογοτεχνία, εικαστικές τέχνες, στον κινηματογράφο, στη μουσική. Να αναζητηθούν (ή και να εικονογραφηθούν) σχετικές παροιμίες, να δημιουργηθούν βίντεο από τα παιδιά. Αν υπάρχει η δυνατότητα και η διάθεση, θα μπορούσε επίσης να επεκταθεί σε πρόγραμμα etwinning και να συνεργαστούν οι μαθητές και οι μαθήτριές μας με συνομήλικα παιδιά άλλων χωρών.

Η. ΚΡΙΤΙΚΗ

Το συγκεκριμένο σενάριο αναμένεται να προκαλέσει και να συντηρήσει το ενδιαφέρον των παιδιών σε όλα τα στάδια. Πιθανές δυσκολίες ίσως προκύψουν κατά την εξαγωγή συμπερασμάτων από τα δεδομένα των ερωτηματολογίων, εργασία αρκετά απαιτητική για δεκάχρονα παιδιά. Ο ρόλος σε αυτήν τη φάση του/της εκπαιδευτικού θα είναι καταλυτικός. Βασικός μας στόχος είναι η εμπλοκή των παιδιών σε ερευνητική διεργασία.

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βαϊράμη, Μ. 2005. *Φιλικές σχέσεις παιδιών σχολικής ηλικίας: Οικογενειακοί παράγοντες που τις επηρεάζουν*. Διδακτορική διατριβή. Τμήμα Ψυχολογίας. ΑΠΘ. Θεσσαλονίκη

Κουλαϊδής, Β. (επιμ.) 2007. *Σύγχρονες Διδακτικές Προσεγγίσεις για την Ανάπτυξη Κριτικής-Δημιουργικής Σκέψης: για την Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση*. Αθήνα: ΟΕΠΕΚ. http://www.oepek.gr/download/Sygxrones_Didaktikes_A.pdf [10.11.2013]

Κουρκούτας, Η. 2009. *Προβλήματα συμπεριφοράς στα παιδιά: Παρεμβάσεις στο πλαίσιο της οικογένειας και του σχολείου*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα

Κουτσογιάννης, Δ. 2007. *Πρακτικές ψηφιακού γραμματισμού νέων εφηβικής ηλικίας και (γλωσσική) εκπαίδευση*. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.
http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/studies/ict/teens/index.html
[21.11.2013]

Ι.Ε.Π. 2011. *Πρόγραμμα Σπουδών για τη διδασκαλία της Νεοελληνικής Γλώσσας στην υποχρεωτική εκπαίδευση (Δημοτικό & Γυμνάσιο): Οδηγός για τον εκπαιδευτικό*. Αθήνα